

SANATAIDESANOMAT

SUOMEN OPETTAVAISIN SANATAIDELEHTI

MIELIKUVITUKSEN OVIA AVAAMASSA

Minttu Tervaharju

Lukutaitounelmia hankkeeseen osallistui yhteensä 21 opettajaa luokkineen. Lielahden koulutaitelijat Minttu Tervaharju vieraili **Eeva-Kaisa Ruohotien** 4. luokassa ja **Eemeli Parkkalin** 5. luokassa koko lukuvuoden ajan. Tunteja kertyi paljon, sillä sanataiteen kaksoistunnit pidettiin joka toinen viikko äidinkielen tunneilla. Lukuvuoden aikana ehdittiin toteuttaa useita projekteja salapoliisisanomalehdestä oman fantasiamaailman matkaoppaaseen. Luokat osallistuivat myös lasten lukutaito-ohjelman toimenpide-ehdotusten laatimiseen.

42 vuotta luokanopettajana työskennellyt Eeva-Kaisa on iloinen, että pääsi vielä ennen eläkkeelle jäämistään osallistumaan sanataidehankkeeseen. Eeva-Kaisan mukaan sanataidetyöskentelyllä on ollut positiivinen vaikutus oppilaisiin. Luokka on ollut innostunut ja odottanut tunteja. "Jos olisi ollut jotain muuta tekemistä, niin varmaan olisivat kyselleet kaksoistunnilla välitunnin perään", hän arvelee.

Sanataiteessa on tehty erilaisia asioita kuin äidinkielen tunneilla yleensä. "Muiden taide- ja taitoaineiden suunnitteluun menee paljon aikaa, usein sitten äidinkieleessä tulee mentyä vain lähinnä oppikirjaa läpi. Sanataiteessa on enemmän kaiveltu sieltä lapsen mielikuvituksesta asioita, ja oppilaat ovat päässeet loistamaan ihan eri tavalla."

Eemeli Parkkali
Kuva: Minttu Tervaharju

Eeva-Kaisa Ruohotie
Kuva: Minttu Tervaharju

Eeva-Kaisan luokassa on tehty kaksi tekstikokoelmaa, ja tekstejä on kesällä esillä hankkeen tekstinäyttelyssä. Tekstien viimeisteleminen julkaisuiksi on ollut oppilaille merkityksellistä. Puhtaaksikirjoitetun julkaisun saaminen käteen on aiheuttanut monella oppilaalla sellaisen elämyksen, että "olenko mä kirjoittanut tämän". "Oppilaat olivat todella ylpeitä teksteistään".

Myös Eemelin luokassa sanataidetunteja on odotettu, ja oppilaat ovat olleet innoissaan. "Kyllä tämä työskentely on aukaissut mielikuvituksen ovia sellaisilla, joilla ne eivät ole aiemmin olleet niin auki", Eemeli toteaa. Vaikutus on näkynyt erityisesti tarinoiden kirjoittamisessa. Oppilaiden on ollut helpompaa keksiä tarinoita, ja he ovat nauttineet kirjoitustunneista. Oppilaat ovat tänä lukuvuonna kehittyneet myös reaaliaineissa. Eemeli uskoo, että sanataidehanke on vaikuttanut asiaan. "Kyllä uskon, että tästä on apua ihan kaikissa reaaliaineissa: kirjoittamisessa ja keksimisessä, siinä miten mieli ja kynä toimivat yhdessä ja miten luot vastauksen."

"Sanataidetta pitäisi ehdottomasti olla enemmän koulussa. Tämä on varmaan paras hanke, missä olemme olleet mukana."

Sanataidesanomat on Sanataideyhdistys Yöstäjän julkaisu, joka sisältää lasten ja nuorten omaan sanataiteeseen liittyviä uutisia, kuulumisia ja luovia tekstejä. Lehteä toimittavat Yöstäjän sanataidekasvattajat.

SANATAIDESANOMAT

SUOMEN OPETTAVAIKIN SANATAIDELEHTI

SANATAIDEJUHLASSA JUHLITAAN LUKUTAITOA JA OMIA TEKSTEJÄ

Haastattelussa Norssin 1A:n opettaja Johanna Asplund

Pia Krutsin

Lukutaitounelmia-hankkeen päätteeksi sekä Tampereen Norssilla että Lielahden koulussa järjestettiin kaikkien ekaluokkalaisten yhteinen sanataidejuhla. Tämän suorastaan upean sanataideidean "äiti" on opettaja **Johanna Asplund**, joka valittiin myös Vuoden luokanopettajaksi vuonna 2025.

Kysymme Johannalta muutaman kysymyksen oppilaiden omien sanataidejuhlien järjestämisestä.

Mitä ohjelmaa sanataidejuhlassa kannattaa olla?

"Sanataidejuhlaan voidaan valmiilla pienillä esityksillä, esimerkiksi runoja ja lauluja. Meidän juhlaväkemme sai myös pukeutua teeman mukaan, joten juhlavieraina olikin eläimiä, supersankareita, velhoja, kuninkaallisia ja kirjallisuuden henkilöitä.

Sanataidejuhlassa voidaan juhlistaa myös opittua lukutaitoa, ja järjestää vaikka lukupiknik tai pieniä lukumajoja, joissa luetaan ja syödään jotakin pientä. Myös valaistuksella ja somistuksella voidaan lisätä juhlatusunelmaa. Voidaan pitää juhlapuheita ja laulaa teemaan sopivia yhteislauluja.

Norssin ekaluokkalaisten sanataidejuhlan kohokohta oli, kun oppilaat saivat hauskoja asusteita äänestämällä muodostaa sanataideope-Piasta oman hahmon, jolle keksittiin nimi ja josta tietenkin keksittiin myös yhteinen runo. Runo kirjoitettiin ylös ja jaettiin muistoksi juhlaväelle."

Norssin sanataidejuhlassa keksittiin yhteinen runohahmo.

Kuva: Johanna Asplund

Miksi on tärkeää juhlia lasten omaa sanataidetta?

"Sanataidejuhlan järjestämisessä lasten oman oppimisen omistajuus ja yhdessä tekemisen ilo saavat näkyvän, konkreettisen muodon. Rohkaistuminen omien tekstien tuottamiseen ja julkaisemiseen on tärkeä tavoite, ja samalla saadaan myös pientä harjoitusta esiintymisestä ja yleisönä olemisesta."

Mitä omat oppilaasi tuumasivat sanataidejuhlasta?

"Omat ekaluokkalaiseni heittäytyivät innolla mukaan juhlimaan ja pitivät juhlasta kovasti. Uskon, että nämä ovat niitä hetkiä, jotka jäävät ensimmäisistä kouluvuosista mieleen."

Johanna saapui sanataidejuhlaan Haitulan hatussa!

Sanataidesanommat on Sanataideyhdistys Yöstäjän julkaisu, joka sisältää lasten ja nuorten omaan sanataiteeseen liittyviä uutisia, kuulumisia ja luovia tekstejä. Lehteä toimittavat Yöstäjän sanataidekasvattajat.

SANATAIDESANOMAT

SUOMEN OPETTAVAIKSIIN SANATAIDELEHTI

LÖYDÄ LASTEN OMAA SANATAIDETTA KAUPUNGILTA!

Lukutaitounelmia-hankkeen näyttelyt elävöittävät kaupunkitilaa kesäkuussa Tampereella

Minttu Tervaharju

Lukutaitounelmia-hanke tuo alkukesästä lasten sanataidetta kaupunkitilaan. Tekstinäyttelyissä on esillä Lukutaitounelmia -hankkeessa kirjoitettuja alakoululaisten tekstejä. Hankkeen yhteistyökouluja olivat Lielahden koulu ja Tampereen yliopiston normaalikoulu.

Hankkeen ensimmäinen tekstinäyttely Lielahden Kauppakeskus Likessä koostui Lielahden koulun 2B:n ja 4A:n oppilaiden keksimistä kuvitteellisista kaupoista ja niiden tuotteiden mainoksista. Näyttely oli esillä Likessä 28.5.–8.6.

Toinen hankkeen tekstinäyttely esittelee molempien koulujen 1.- ja 2. luokkalaisten runoja, jotka kertovat muun muassa omasta itsestä kuvarunojen ja reseptien muodossa sekä erilaisista mielikuvitus-hahmoista. Näyttely on esillä Pikku Kakkosen leikkipuistossa 9.6.–15.6.

Kolmas näyttely ilahduttaa pääkirjasto Metson asiakkaita lainausosaston näyttelytilassa 16.6.–30.6. Sen aiheena ovat neljäs- ja viidesluokkalaisten keksimät kuvitteelliset saaret ja niiden kartat.

Kuva: Minttu Tervaharju

Pikku Kakkosen puistossa voi nauttia Lielahden ja Norssin oppilaiden tekemistä runoista.

KAKSI EKALUOKKALAISTEN RUNOANTOLOGIAA JULKAISTU

Lielahdessa ja Norssilla koottiin oppilaiden omat runot kirjoiksi

Lukutaitounelmia-hankkeen kaksi viimeistä julkaisua ovat Lielahden ja Norssin ekaluokkalaisten omat runoantologiat. Lielahdessa runojen tekemiseen osallistui myös yksi kakkosluokka.

Runokirjat sisältävät hankkeen runotyöpajoissa tehtyjä runoja sekä oppilaiden kotona ja oman opettajan tunneilla tekemiä runoja.

Tärkeänä inspiraationa omaan runoiluun oli Pia Krutsinin toimittama *Haitulan taikahattu* -runokirja, jonka sanataidetehtäviä käytettiin apuna omien runojen tekemisessä.

Yöstäjässä innostuttiin ekaluokkalaisten runoista niin paljon, että tiedossa lienee ekaluokkalaisten runojulkaisuja tulevinakin vuosina!

Sanataidesanomat on Sanataideyhdistys Yöstäjän julkaisu, joka sisältää lasten ja nuorten omaan sanataiteeseen liittyviä uutisia, kuulumisia ja luovia tekstejä. Lehteä toimittavat Yöstäjän sanataidekasvattajat.

SANATAIDESANOMAT

SUOMEN OPETTAVAIKIN SANATAIDELEHTI

KIRJOITUSINTO LENTOON SATUPAJOISSA

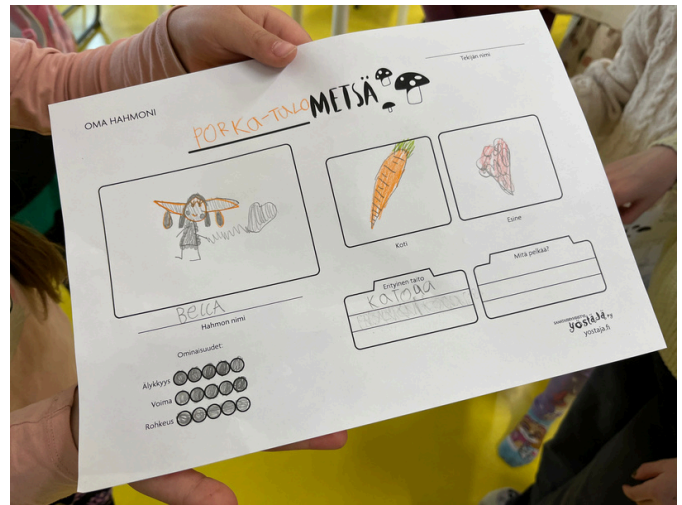
1.-luokkalaisten satuaiheissa sanataidepajoissa syntyi upeita satumetsiä ja -olentoja.

Minttu Tervaharju

Mitä satuun tarvitaan? Tätä kysymystä selvitettiin loppukeväästä, kun Yöstäjän sanataidekasvattajat kiersivät pitkin poikin Pirkanmaata vetämässä satutyöpajoja 1.-luokkalaisten. Satupajoissa kehitettiin luokan oma, yhteinen satumetsä sekä sen asukkaita ja yhteisen sadun aineksia.

Työpajat olivat osa Lukuinto Lentoon Pirkanmaalla – hanketta, joka innostaa Pirkanmaan esi- ja alkuopetuksen oppilaita lukemisen maailmaan. Satupajoja toteutettiin Tampereella, Kangasalla, Orivedellä, Pälkäneellä, Pirkkalassa, Sastamalassa ja Valkeakoskella.

Pajoihin osallistui 73 luokkaa ja yli 1300 pientä koululaista.

Kuva: Minttu Tervaharju

OPETTAJIEN KOMMENTTEJA TYÖPAJOISTA:

"Rautaisella ammattitaidolla vedetty riemukas kokonaisuus!"

"Todella inspiroiva työpaja lapsille ja meille aikuisillekin!"

"Olisipa tällaisia mielikuvituksen 'räjäyttäviä' oppimistuokioita tulevaisuudessakin."

"Erkkaryhmissä on haasteita lukemisessa, kirjoittamisessa, keksimisessä. Mutta tällä kerralla jokainen sai aikaan jotain, pääsi osaksi kokonaisuutta."

"Ekaluokkalaiset olivat innoissaan toiminnasta. Paja oli suunniteltu niin, että oppilaat pääsivät osallistumaan matalalla kynnyksellä eikä kukaan pelännyt 'mokaavansa'."

YÖSTÄJÄ
on tamperelainen yhdistys, jossa työskentelee kirjallisuuden ja sanataidekasvatuksen ammattilaisia. Johdatamme kaikenikäiset tarinoiden ja mielikuvituksen maailmaan.

Sanataidesanomat on Sanataideyhdistys Yöstäjän julkaisu, joka sisältää lasten ja nuorten omaan sanataiteeseen liittyviä uutisia, kuulumisia ja luovia tekstejä. Lehteä toimittavat Yöstäjän sanataidekasvattajat.